

ZARZĄDZENIE Nr OR.0050.1.44.2024
BURMISTRZA SĘPÓLNA KRAJEŃSKIEGO
z dnia 8 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie przyjęcia Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata
2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie**

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688), art. 4 ust.1 pkt 1 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U z 2023 r. poz. 571 t.j.) Burmistrz Sępólno Krajeńskiego zarządza, co następuje:

§ 1.

1. W okresie od dnia 8 kwietnia 2024 r. do dnia 17 kwietnia 2024 r. zostaną przeprowadzone konsultacje w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia.
2. Ogłoszenie o przeprowadzeniu konsultacji zostanie umieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskiego, na stronie internetowej Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskie www.gmina-sepolno.pl oraz na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim www.cus-sepolno.pl. Treść ogłoszenia o przeprowadzeniu konsultacji stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.
3. Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.
4. Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie pisemnej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacji - Ankieta konsultacyjna stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia.
5. Propozycje, uwagi i opinie do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie można zgłaszać drogą elektroniczną na adres e-mail: cus@cus-sepolno.pl. Formularz uwag do konsultacji można również przestać w wersji dokumentowej na adres: Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim, ul. Szkolna 8, 89-400 Sępólno Krajeńskie.
6. Konsultacje uważa się za ważne bez względu na ilość uczestniczących w nich organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
7. Formularze anonimowe lub niezawierające uzasadnienia nie będą rozpatrywane.

8. Osobą upoważnioną i odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji, udzielenie wyjaśnień i przyjmowanie opinii jest Pani Izabela Fröhlke Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

WALDEMAR STUPAŁKOWSKI

UZASADNIENIE DO ZARZĄDZENIA Nr OR.0050.1.44.2024

BURMISTRZA SĘPÓLNA KRAJEŃSKIEGO

z dnia 8 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie przyjęcia Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata
2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie**

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta odbywa się w szczególności w formie konsultowania projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych z radami działalności pożytku publicznego i organizacjami pozarządowymi.

Przedmiotem konsultacji jest projekt Uchwały Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim zmieniającej Uchwałę NR XXVI/237/2020 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 w Gminie Sępólno Krajeńskie.

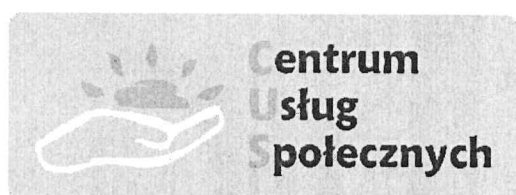
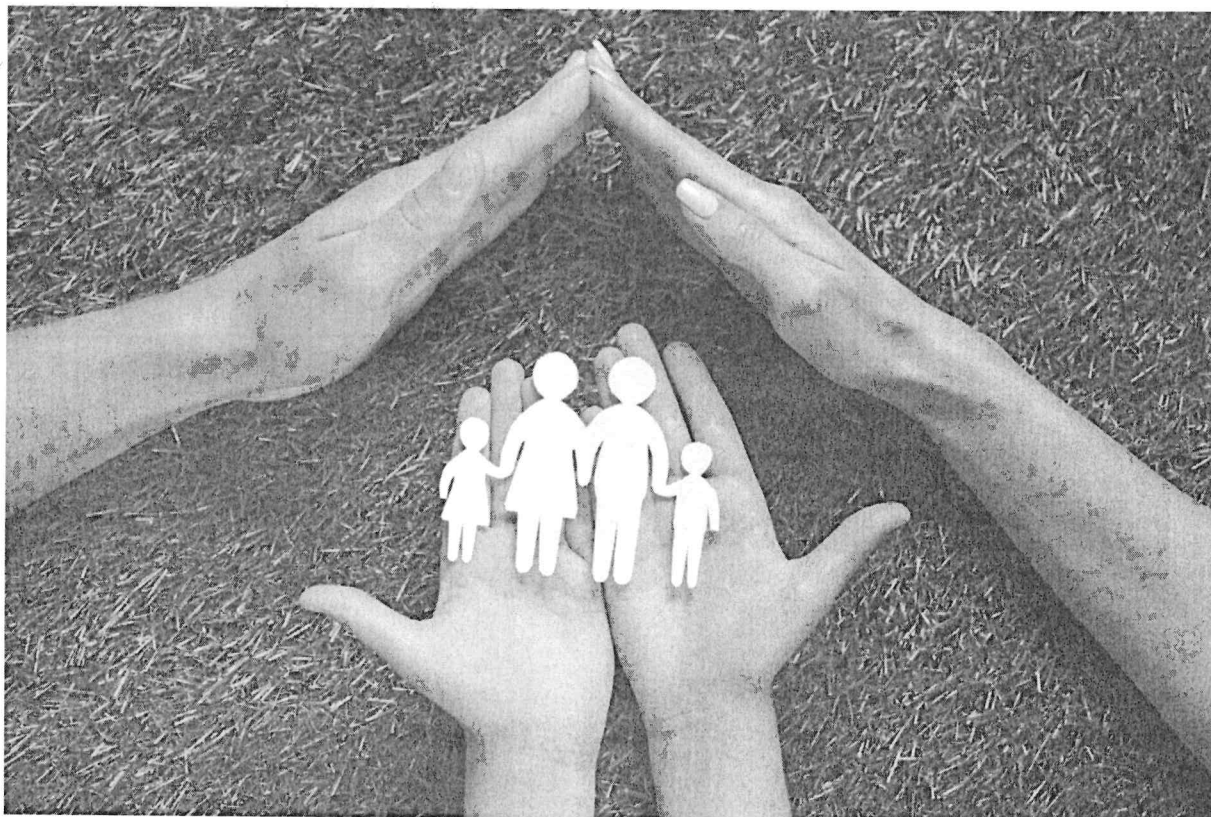
Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

BURMISTRZ

WALDEMAR STUPAŁKOWSKI

Projekt

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030 W GMINIE SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Informacje ogólne	4
	1. Definicja, rodzaje i fazy przemocy	4
	2. Podstawy prawne	6
III.	Analiza zjawiska przemocy domowej w odniesieniu do danych statystycznych	7
	1. Realizacja zadań z zakresu pomocy i integracji społecznej	7
	2. Skala zjawiska przemocy w perspektywie danych statystycznych	11
	3. Wnioski i analiza SWOT	21
IV.	Cele, obszary, działania, sposoby realizacji, wskaźniki programu	23
V.	Adresaci programu	31
VI.	Realizacja programu	32
VII.	Źródła finansowania programu	35
VIII.	Monitorowanie i sprawozdawczość	35

I. WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy domowej od wielu lat stanowi poważny problem społeczny, a zarazem jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny jak i jej członków. Problem przemocy dotyka osoby różnej płci i wieku, które pochodzą ze wszystkich grup społecznych. Przemoc często trwa wiele lat, a osoby jej doznające nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną interwencję.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, gdzie kształtowana jest osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Główną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, które oparte są na zrozumieniu i miłości. Rodzina pozostaje dla ogromnej większości dzieci i dorosłych podstawowym zespołem wspólnoty życia. Dla wielu dom staje się podporą emocjonalną, ostoją bezpieczeństwa psychicznego. Podczas pojawiających się konfliktów i trudności rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami moralnymi i prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Budowanie poczucia bezpieczeństwa u dzieci należy do rodziców i to oni w dużym stopniu odpowiadają za to czy młody człowiek czuje się wartościowy i potrzebny. Gdy w rodzinnym domu spotyka się z przemocą fizyczną, psychicznym naciskiem czy zaniedbaniem wówczas cały proces rozwoju jego osobowości może być zachwiany i nieprawidłowy.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy, które dotyka społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę na stworzenie jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizacji, które ukierunkowane są przede wszystkim na:

- rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej;
- kształtowaniu i uwrażliwieniu świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej;
- doskonaleniu kadry zajmującej się diagnozowaniem i profesjonalną pomocą osobom dotkniętym problemem przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań, które były podejmowane w ramach wcześniejszego dokumentu obejmującego lata 2021-2024. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzenie w życie działań, które mają na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej, a z drugiej strony zapewnienie ochrony

i udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Ważne jest również upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak również i stosującym przemoc domową.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. Definicja, rodzaje i fazy przemocy

Określenie przemocy zostało zdefiniowane w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2024 r. poz. 424), w której przemoc domową należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”¹.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna - jest naruszeniem nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach powodujących uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko jak np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, szturchanie, klepanie, klapsy, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów.

Przemoc psychiczna – polega na naruszeniu godności osobistej, zawiera przymus i groźby, osoba stosująca ten rodzaj przemocy wykorzystuje np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, wyśmiewanie, lekceważenie.

Przemoc seksualna – to działanie mające na celu naruszenie strefy intymnej drugiej osoby. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych.

---

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc ekonomiczna – istotę tej przemocy stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Jest celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawieniem środków finansowych lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne do prawidłowego funkcjonowania potrzeby. O tego rodzaju przemocy mówimy wtedy, gdy sprawca wykorzystuje środki finansowe lub inne dobra materialne do zaspokojenia swojej potrzeby władzy i kontroli, podporządkowując sobie drugą osobę lub przerzucając na nią odpowiedzialność m.in. za utrzymanie domu.

Zaniedbanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych, psychicznych, materialnych, np. pozbawienie jedzenia, ubrania, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawnych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, pokoju, łóżka, toalety, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb.

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje i jest zjawiskiem wysoce szkodliwym. Stosowanie przemocy w konsekwencji prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezradności i bezsilności, depresji oraz chorób związanych z długotrwałym stresem. Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz (występujących w różnych odstępach czasowych):

- **Faza narastającego napięcia** - jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe.
- **Faza ostrej przemocy** – sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może zakończyć się dramatycznie.
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy przemocy.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne długotrwałe problemy pojawiające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczonej w dzieciństwie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że szczególnie dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. U osób, które są poddawane długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne jak i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą m.in.: poważne obrażenia ciała, popadanie w depresję, obojętność, smutek, niekontrolowane wybuchy śmiechu, płaczu, wzrost częstotliwości występowania chorób somatycznych związanych ze stresem np. bóle głowy, żołądka, bóle brzucha, nudności, bóle kręgosłupa, zespół jelita drażliwego, bóle stawów.

Osoby doznające przemocy często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, zaczynają bronić sprawcy. Wycofywanie się z działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać

z przekonania o bezskuteczności działań oraz obawie o siebie i dzieci, które poparte jest wcześniejszymi doświadczeniami. Konsekwencjami przemocy domowej jest dziedziczenie zachowań przemocowych i powielanie ich w dorosłym życiu. Długotrwała przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Ważne jest, aby podejmować planowane działania, które mają na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest to zjawisko występujące powszechnie w naszym społeczeństwie. Zjawisko przemocy dotyczącej społeczność lokalną jest ściśle powiązana z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, Policji oraz organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielonej pomocy.

2. Podstawy prawne

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Definiuje ona pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- c) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.²

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów i instytucji w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej, są to:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,

---

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 424),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870),
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2021-2027 przyjęta Uchwałą NR XXVII/247/2020 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 30 grudnia 2020 roku.

III. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W ODNIESIENIU DO DANYCH STATYSTYCZNYCH

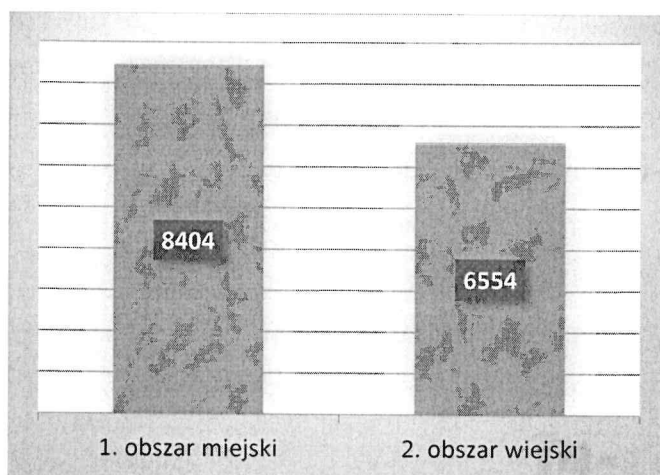
1. Realizacja zadań z zakresu pomocy i integracji społecznej

Gmina Sępólno Krajeńskie położona jest w województwie kujawsko – pomorskim i jest jedną z 4 gmin wchodzących w skład powiatu sępoleńskiego. Graniczy z następującymi Gminami: Tuchola, Kęsowo, Kamień Krajeński, Lipka, Więcbork, Sośno, Gostycyn, Debrzno.

Gminę Sępólno Krajeńskie zamieszkuje 14.958 osób, z tego:

- obszar miejski zamieszkuje 8.404 osoby – 56,18 %

- obszar wiejski zamieszkuje 6.554 osób – 43,82%

Źródło: dane z raportu o stanie Gminy Sępólno Krajeńskie stan na dzień 31.12.2023 roku.

Efektywna realizacja usług społecznych i ich sprawne funkcjonowanie wymaga dopasowania oraz dostosowania działań z wielu obszarów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy. Usługi społeczne w gminie Sępólno Krajeńskie przyczyniają się do zwalczania dyskryminacji, zapewnienia równości płci, poprawy warunków życia, tworzenia równych szans dla wszystkich i uczestnictwa w życiu społecznym.

Sprawnie realizowano liczne i zróżnicowane zadania z zakresu pomocy społecznej między innymi poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

Największym problemem wśród beneficjentów pomocy społecznej gminy Sępólno Krajeńskie jest długotrwała choroba i niepełnosprawność, które są głównymi przyczynami udzielania pomocy. Inne częste przyczyny korzystania z pomocy społecznej to bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie i uzależnienia, które często towarzyszą innym czynnikom. Przyczyny otrzymywania pomocy społecznej spowodowane są wieloma czynnikami począwszy od tych niezależnych od beneficjentów, jak np. trudna sytuacja na rynku pracy, poprzez czynniki osobowościowe, jak brak prawidłowych wzorców u dzieci, a skończywszy na bezradności i swoistym uzależnieniu od systemu pomocy społecznej, kiedy osoby nie znają innego sposobu na życie. Eksperci nazywają to zjawisko „dziedziczeniem biedy” lub „wyuczoną bezradnością”.

Niepokojące jest, iż gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej to gospodarstwa, w których głównym dominującym źródłem dochodu jest praca zarobkowa co najmniej jednego członka rodziny. Fakt ten wskazuje, iż posiadanie zatrudnienia nie gwarantuje rodzinie środków wystarczających na zaspokojenie podstawowych potrzeb, a co za tym idzie na brak potrzeby wsparcia przez instytucje pomocy społecznej. Problem ten określany jest mianem „working poor” (tj. pracujący ubodzy). W dzisiejszych czasach problem wykluczenia społecznego lub zagrożenia wykluczeniem społecznym nie dotyczy jedynie osób bezrobotnych, ale również osób pracujących, gdyż podjęcie zatrudnienia nie prowadzi do wyrwania się z biedy.

W myśl ustawy o pomocy społecznej podstawowym warunkiem przyznania pomocy jest zaistnienie jednego z problemów określonych w ustawie, jak również w głównej mierze stanowi dochód rodziny w przeliczeniu na kryterium dochodowe. Od 1 stycznia 2022 roku obowiązują nowe, wyższe kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej. Próg dochodowy dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 776 zł. W przypadku rodzin wynosi 600 zł w przeliczeniu na jednego członka.

Tabela - Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów przyznania pomocy) 2022 rok

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym: na wsi	
Ubóstwo	161	81	321
Sieroctwo	1	1	3
Bezdomność	13	6	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	31	12	155
Bezrobocie	224	117	560
Niepełnosprawność	224	87	459
Długotrwała choroba	311	119	620
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • rodziny niepełne • rodziny wielodzietne 	51	25	163
Przemoc w rodzinie	7	5	25
Alkoholizm	62	35	103
Narkomania	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	2	5
Zdarzenie losowe	4	4	16

Źródło: opracowanie własne Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Z danych zawartych w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim za 2022 rok wynika, że większość klientów pomocy społecznej korzysta ze świadczeń z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa nie konkretyzuje tych sytuacji, jedynie w art. 7 wymienia najczęstsze powody ich powstawania. Okolicznościami generującymi trudności życiowe wg. danych za 2022 rok były w pierwszej kolejności: długotrwała choroba (311), bezrobocie (224), niepełnosprawność (224), ubóstwo (161), alkoholizm (62), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (51).

Tabela - Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów przyznania pomocy) 2023 rok

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym: na wsi	
Ubóstwo	141	74	305
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	14	3	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	3	66

Bezrobocie	190	97	499
Niepełnosprawność	225	82	433
Długotrwała choroba	285	104	548
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	36	16	138
– rodziny niepełne			
– rodziny wielodzietne			
Przemoc w rodzinie	4	3	15
Alkoholizm	42	17	59
Narkomania	3	1	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	2	4

Źródło: opracowanie własne Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Analizując dane za 2023 rok zawarte w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim ponownie zauważyć można, że przyczyny korzystania z pomocy społecznej nie ulegają zmianie, nadal większość klientów pomocy społecznej korzysta ze świadczeń z powodu bezrobocia, niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Okolicznościami generującymi trudności życiowe wg. danych za 2023 roku w pierwszej kolejności były: długotrwała choroba (285), niepełnosprawność (225), bezrobocie (190), ubóstwo (141), alkoholizm (42), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (36). Pracownicy socjalni w prowadzonej pracy z rodzinami posługiwali się narzędziami takimi jak: wywiad środowiskowy oraz kontrakt socjalny, jak również rozszerzoną pracą socjalną.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest problemem społecznym, jakich doświadczają rodziny na terenie naszej gminy. Tutejszy Ośrodek obejmuje je wsparciem jakim jest usługa trzech asystentów rodziny. Ze względu na wielorakość problemów w stosunku do tych rodzin uruchamiane jest również wsparcie profilaktyczne w zakresie poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego, socjoterapeutycznego.

2. Skala zjawiska przemocy w perspektywie danych statystycznych

Skala przemocy domowej, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, oporu osób doznających przemocy przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, obawę przed rozpadem związku oraz przed zachowaniem sprawcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w ramach działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizował zadania, które wynikają z ustawy o pomocy społecznej. Jedną z form wsparcia dla osób doznających przemocy była prowadzona praca socjalna. Pracownicy socjalni udzielali pomocy w zakresie wsparcia rodzin w załatwianiu sprawy socjalno-bytowych poprzez informowanie o przysługujących świadczeniach i formach pomocy oraz

w uzyskaniu dostępu do poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (psycholog, pracownik socjalny, prawnik, kurator, poradnictwo rodzinne, socjoterapeuta). Po zakończeniu prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” pracownicy socjalni do dnia 10.09.2023 roku monitorowali sytuację rodzin przez okres kolejnych 3 miesięcy. Od dnia 11.09.2023 roku (data powołania nowego Zespołu Interdyscyplinarnego) działania monitorujące środowiska, gdzie zakończono procedurę odbywają się przez okres kolejnych 9 miesięcy, a wykonują go wszyscy powołani do danej sprawy członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej.

Problematyka przemocy domowej dotyka również gminę Sępólno Krajeńskie. Jedną z kluczowych instytucji udzielających pomocy dla rodzin, gdzie występuje przemoc domowa jest Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim (do dnia 31 marca 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim) oraz Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim.

Zespół Interdyscyplinarny jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który integruje działania służb. Zespół powołany został Uchwałą Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim Nr LXII/572/2023 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 29 listopada 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Sępólnie Krajeńskim.

Celem pracy Zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych lub uwięzionych w przemoc domową. Zespół Interdyscyplinarny przy współpracy z innymi instytucjami na terenie gminy Sępólno Krajeńskie podejmuje szereg działań pomocowych, których celem jest ochrona osób doznających przemocy domowej poprzez umożliwienie tym osobom korzystania z profesjonalnej, specjalistycznej pomocy, a także działań profilaktycznych i inicjatyw informacyjno-edukacyjnych w tym zakresie. Na dzień 31.12.2023 roku Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim liczył 22 członków reprezentujących oświatę, pomoc społeczną, policję, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, prokuraturę, kuratorów zawodowych, ochronę zdrowia oraz przedstawiciela gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Przed przystąpieniem do wykonywania czynności każdy członek Zespołu oraz grupy diagnostyczno-pomocowej składał oświadczenie, dotyczące zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych podczas realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Praca z rodziną, w której występuje przemoc realizowana jest przez grupy diagnostyczno-pomocowe, których zadaniem jest planowanie działań, monitorowanie sytuacji oraz organizowanie pomocy. W skład grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi m.in.: pracownicy socjalni, dzielnicowi, asystenci rodziny, pedagodzy, kuratorzy, przedstawiciele GKRPA, psycholog.

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim działa bardzo intensywnie, szczególnie, że coraz więcej mieszkańców ma wiedzę, że jest to instytucja zajmująca się przeciwdziałaniem przemocy

domowej. Zasadnym zatem jest wyjście do społeczeństwa lokalnego z działaniami edukacyjnymi wskazującymi czym jest przemoc domowa, jakie mogą być jej konsekwencje, gdzie szukać pomocy i wsparcia oraz jak wspierać rodzinę w kryzysie.

W analizie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie posłużono się danymi statystycznymi uzyskanymi z Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz placówek oświatowych z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Sępólnie Krajeńskim w roku 2022 wszczęto 54 procedury „Niebieskie Karty” w 39 rodzinach. Natomiast w roku 2023 wszczęto 53 procedury „Niebieskie Karty” w 37 rodzinach. Większą ilość wszczętych procedur odnotowano w rodzinach mieszkających w mieście niż w rodzinach mieszkających na wsi.

Tabela: Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”

	stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:	54	53
Liczba rodzin, w których wszczęto „Niebieskie Karty” łącznie:	39	37
w tym:		
na wsi	16	13
w mieście	23	24
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w tym przez:	54	53
Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim	47	28
Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach	0	1
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	6	17
Oświata	0	6
Ochrona zdrowia	1	0
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim	0	1

źródło: dane Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż w 2022 roku najwięcej procedur zostało wszczętych przez Komendę Powiatową Policji. Nieznaczny spadek liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w roku 2023 nie oznacza zmniejszenia występowania problemu przemocy domowej w rodzinach na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Dane statystyczne otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim obrazują zjawisko przemocy domowej na przestrzeni ostatnich 2 lat:

Liczba interwencji domowych	stan na dzień 31.12.2022 rok	stan na dzień 31.12.2023 rok
Ilość interwencji zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” ogółem:	47	28
w tym:		
na wsi	20	11
w mieście	27	17
Liczba sprawców przemocy znajdujących się pod wpływem alkoholu, gdzie wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” ogółem:	20	20
w tym:		
kobiety	1	2
mężczyźni	19	18
małoletni	0	0
Liczba sprawców przemocy znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych, gdzie wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” ogółem:	0	0
w tym:		
kobiety	0	0
mężczyźni	0	0
małoletni	0	0
Liczba postępowań przygotowawczych w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” ogółem:	52*	50*
z art. 156 k.k.	0	0
zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	0	0
zakończonych wnioskiem o umorzenie postępowania	0	0
z art. 157 k.k.	0	0
zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	0	0
zakończonych wnioskiem o umorzenie postępowania	0	0
z art. 190a k.k.	0	0
zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	0	0
zakończonych wnioskiem o umorzenie postępowania	0	0
z art. 207 k.k.	25*	25*
zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	10*	13*
zakończonych wnioskiem o umorzenie postępowania	15*	12*
z art. 217 k.k.	1*	0
zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	1*	0
zakończonych wnioskiem o umorzenie postępowania	-	-
Ilość wydanych nakazów i zakazów wobec osób stwarzających zagrożenia dla osób doznających przemocy domowej ogółem:	Brak danych	24*
Ilość spraw skierowanych do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” ogółem:	6	8

w tym wobec: kobiet	1	0
w tym wobec: mężczyzn	5	8
Ilość interwencji zakończonych umieszczeniem małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0

* oznacza dane z terenu Powiatu Sępoleńskiego

źródło: dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Analizując powyższe dane niepokojący jest fakt, iż ponad połowa sprawców przemocy domowej w 2023 roku znajdowała się pod wpływem alkoholu, z czego większość stanowili mężczyźni. Bardzo widoczny jest wzrost liczby wydanych nakazów i zakazów wobec osób stosujących przemoc domową. W 2023 roku wydano, aż 24 nakazy/zakazy na terenie Powiatu Sępoleńskiego (nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, zakaz zbliżania się na wyrażoną w metrach odległość, zakaz kontaktowania się).

Niepokojący jest fakt, iż sprawcy przemocy domowej dopuszczają się przemocy pod wpływem alkoholu. Dane na temat zjawiska nadużywania alkoholu na terenie gminy otrzymano również z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim i przedstawiono je poniżej:

	stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
Liczba osób wezwanych na posiedzenie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ogółem:	30	36
w tym:		
kobiety	4	7
mężczyźni	26	29
Liczba spraw skierowanych do sądu ogółem:	8	13
w tym:		
kobiety	2	3
mężczyźni	6	10
Liczba osób zobowiązanych do podjęcia leczenia stacjonarnego ogółem:	7	14
w tym:		
kobiety	0	0
mężczyźni	7	14
Liczba osób zobowiązanych do podjęcia leczenia niestacjonarnego ogółem:	1	2
w tym:		
kobiety	0	0
mężczyźni	1	2

źródło: dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim

Analizując powyższe dane można zauważyć, że to mężczyźni znacznie częściej wzywani są na posiedzenie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2023 roku wzrosła

liczba spraw skierowanych do sądu, w tym przypadku również przeważają mężczyźni. Wzrosła również liczba osób zobowiązanych do podjęcia stacjonarnego leczenia, aż o 100% w 2023 roku.

W celu prawidłowej diagnozy zjawiska przemocy domowej zwrócono się również do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sępólnie Krajeńskim o podanie danych na temat działań podejmowanych przez instytucję. Otrzymane dane przedstawiono poniżej:

	stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
Ilość konsultacji udzielanych rodzicom na temat dziecka ogółem:	1038	1137
Ilość konsultacji udzielanych dzieciom ogółem*:	1777	1778
w tym przez:		
logopedę	318	362
pedagoga	655	664
psychologa	804	752

*„ogółem” nie jest sumą wierszy dedykowanych poszczególnym rodzajom udzielanych konsultacji

	stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
Ilość przeprowadzonych diagnoz ogółem*:	939	984
w tym przez:		
logopedę	299	342
pedagoga	624	645
psychologa	692	770

*„ogółem” nie jest sumą wierszy

	stan na dzień 31.12.2022 rok	stan na dzień 31.12.2023 rok
Liczba dzieci objętych terapią ogółem*:	223	241
w tym przez:		
logopedę	156	147
pedagoga	22	33
psychologa	51	69

*„ogółem” nie jest sumą wierszy

źródło: dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sępólnie Krajeńskim

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim w 2023 roku udzieliła więcej porad rodzicom na temat dzieci niż w 2022 roku. Najwięcej porad zostało udzielonych dzieciom przez psychologa. Ilość porad udzielanych dzieciom jest znacznie większa niż ilość konsultacji z rodzicami. Poradnia obejmowała również dzieci terapią, w tym przypadku najwięcej dzieci korzystało z terapii udzielanych przez logopedę. W 2023 roku poradnia przeprowadziła 2 warsztaty i 4 spotkania dla rodziców. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji wychowawczych, wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Łącznie w warsztatach i spotkaniach wzięło udział 345 osób.

Z informacji uzyskanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku wynika, iż w 2022 roku i 2023 roku nie został zrealizowany program korekcyjno-edukacyjny i psychologiczno-terapeutyczny ze względu na zbyt małą ilość chętnych osób bądź całkowity ich brak. W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przewiduje realizację programu korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na przełomie października/listopada 2024 roku.

Gromadząc dane do diagnozy zjawiska przemocy zwrócono się z również o udzielenie informacji do szkół podstawowych mieszczących się na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Otrzymane dane przedstawiono poniżej:

L.p.		stan na dzień 31.12.2022 roku		stan na dzień 31.12.2023 roku	
1.	Liczba porad udzielonych dzieciom ogółem*:	497		794	
	w tym przez:				
	pedagoga szkolnego	421		458	
	pedagoga specjalnego	70		230	
	psychologa	6		106	
2.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w szkole	1		5	
3.	Jeśli w szkole były wszczęte procedury „Niebieskie Karty” to jakiego rodzaju przemocy dotyczyły?				
	przemoc psychiczna	1		4	
	przemoc fizyczna	-		1	
	przemoc seksualna	-		-	
	przemoc ekonomiczna	-		-	
4.	Liczba spraw zgłoszonych do:				
	sądu	2		2	
	prokuratury	0		1	
	policji	4		0	
5.	Czy występuje problem autoagresji wśród uczniów? TAK/NIE	TAK (w 5 szkołach)	NIE (w 2 szkołach)	TAK (w 3 szkołach)	NIE (w 4 szkołach)
	6.	Czy na stronie internetowej szkoły umieszczone są informacje na temat przeciwdziałania przemocy domowej? TAK/NIE	TAK (w 3 szkołach)	NIE (w 4 szkołach)	TAK (w 3 szkołach)
7.	Czy został wyznaczony przedstawiciel placówki jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego? TAK/NIE	TAK (z 7 szkół)		TAK (z 7 szkół)	

*„ogółem” nie jest sumą wierszy

źródło: dane z siedmiu szkół podstawowych z gminy Sępólno Krajeńskie

W 2023 roku w szkołach wzrosła liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w porównaniu do 2022 roku, co jest jednoznaczne z narastającym problemem przemocy wśród dzieci i młodzieży. Ze zgromadzonych danych wynika, iż dominującym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna. W 2023 roku pedagodzy i psychologowie w szkołach udzielili o 297 porad więcej

niż w odniesieniu do roku 2022. Pracownicy placówek oświatowych są bardziej wyczuleni na problemy małoletnich, których podłożem może być przemoc.

Należy zaznaczyć, iż Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim (do dnia 31 marca 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim) od wielu lat systematycznie szkoli kadrę oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz rówieśniczej, co przekłada się w sposób bezpośredni na ilość zdiagnozowanych przypadków przemocy.

Z przekazanych danych (w tym pytań w formie otwartej), wynika:

- a) każda ze szkół zapewnia dzieciom wsparcie pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa,
- b) pedagog szkolny w placówkach prowadzi wsparcie od wielu lat,
- c) wsparcie pedagoga specjalnego i psychologa wprowadzono w szkołach na przełomie roku 2022/2023 roku,
- d) w szkołach przeprowadzono liczne warsztaty, spotkania, debaty z zakresu przeciwdziałania przemocy i hejtowi:
  - w 2022 i 2023 roku każda ze szkół aktywnie włączyła się w realizację działań zrealizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w ramach projektu pt.: „OTWÓRZ OCZY – NIE DAJ SIĘ PRZEMOCY W GMINIE SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE!!! - CZĘŚĆ 4” oraz w projekcie pt.: „W NASZEJ MOCY JEST ŚWIAT BEZ PRZEMOCY!!!”,
- e) dla rodziców i opiekunów prawnych na terenie placówek nie przeprowadzono żadnych warsztatów, spotkań w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Z analizy otrzymanych danych wynika, iż kadra pedagogiczna w dalszym ciągu wymaga systematycznych szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dotychczas udział w szkoleniach brali przedstawiciele placówek powołanych do Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pedagodzy.

Najczęściej zgłaszanymi problemami wśród uczniów, w każdej ze szkół są: konflikty rówieśnicze, relacje koleżeńskie, agresja słowna, problemy rodzinne, autoagresja, cyberprzemoc, przemoc rówieśnicza, niska samoocena dzieci i młodzieży.

Współpracę między instytucjami działającymi na rzecz wsparcia dzieci i rodzin szkoły oceniają jako dobrą. Posiadają stały kontakt z przedstawicielami instytucji koordynującymi działania w zakresie przeciwdziałania przemocy. Stała współpraca umożliwia wymianę wiedzy i doświadczeń, co przyczynia się do bardziej holistycznego podejścia do problemów rodzinnych.

Dane statystyczne dotyczące problemu przemocy przekazały również dwie szkoły ponadpodstawowe z gminy Sępólno Krajeńskie. Poniżej przedstawiono zestawienie otrzymanych informacji:

L.p.		stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
1.	Liczba porad udzielonych uczniom ogółem*:	515	586
	w tym przez:	166	168

	pedagoga szkolnego		
	pedagoga specjalnego	112	125
	psychologa	42	93
3.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez szkołę	0	1
4.	Jeśli w szkole były wszczęte procedury „Niebieskie Karty” to jakiego rodzaju przemoc dotyczyły?		
	przemoc psychiczna	-	1
	przemoc fizyczna	-	-
	przemoc seksualna	-	1
	przemoc ekonomiczna	-	-
5.	Liczba spraw zgłoszonych do:		
	sądu	2	2
	prokuratury	1	1
	policji	3	4
6.	Czy występuje problem autoagresji wśród uczniów? TAK/NIE	TAK	TAK
7.	Czy na stronie internetowej szkoły umieszczone są informacje na temat przeciwdziałania przemocy domowej? TAK/NIE	TAK	TAK
8.	Czy został wyznaczony przedstawiciel placówki jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego? TAK/NIE	TAK	TAK

*,ogółem” nie jest sumą wierszy

źródło: dane szkół ponadpodstawowych z gminy Sępólno Krajeńskie.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie funkcjonują dwie szkoły ponadpodstawowe - Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Ponadpodstawowych. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli placówek edukacyjnych wynika, że w jednej z placówek systematycznie odbywają się szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące ich kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a współpraca międzyinstytucjonalna oceniana jest na wysokim poziomie. Problem stanowi brak dostępności psychiatry dla dzieci i młodzieży. Najczęściej zgłaszanymi problemami wśród młodzieży, jest: przemoc słowna, lęk społeczny, samookaleczenia, stres i konflikty rówieśnicze. Nadmienić należy, że na terenie każdej z placówek uczniowie mogą liczyć w sytuacji kryzysowej na wsparcie pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa.

Poniżej przedstawiono dane statystyczne dotyczące funkcjonowania 3 przedszkoli w gminie Sępólno Krajeńskie. Gminne Przedszkole Nr 3 rozpoczęło swoją działalność od dnia 01.09.2023 roku.

L.p.		stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
1.	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola ogółem:	382	443
2.	Liczba konsultacji udzielonych przedszkolakom ogółem*:	63	87
	w tym przez: pedagoga	48	54

	pedagoga specjalnego	23	35
	psychologa	29	37
3.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez przedszkole	1	2
4.	Jeśli w przedszkolu były wszczęte procedury „Niebieskie Karty”, to jakiego rodzaju przemocy dotyczyły?		
	przemoc psychiczna	0	0
	przemoc fizyczna	1	2
	przemoc seksualna	0	0
	przemoc ekonomiczna	0	0
5.	Liczba spraw zgłoszonych do:		
	sądu	0	1
	prokuratury	0	1
	policji	0	0
6.	Czy na stronie internetowej przedszkola zawarte są informacje na temat przeciwdziałania przemocy domowej? TAK/NIE	1x tak 1x nie	3x tak
7.	Czy został wyznaczony przedstawiciel placówki jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego? TAK/NIE	2x tak	3x tak

*„ogółem” nie jest sumą wierszy

źródło: dane z przedszkoli z gminy Sępólno Krajeńskie.

Analizując dane statystyczne za lata 2022 i 2023 przekazane przez trzy funkcjonujące na terenie naszej Gminy przedszkola, zauważalny jest wzrost liczby dzieci uczęszczających do powyższych placówek. W 2022 roku na terenie jednego z przedszkoli wszczęto jedną procedurę „Niebieskie Karty” z uwagi na stosowanie wobec małego dziecka przemocy fizycznej. Natomiast w 2023 roku wszczęte zostały dwie procedury „Niebieskie Karty” z powodu stosowania wobec małych dzieci przemocy fizycznej. W 2023 roku znacznie wzrosła ilość udzielonych konsultacji małym dzieciom przez psychologa i pedagoga specjalnego. Warto również zaznaczyć, że w 2023 roku wszystkie przedszkola zamieściły na swoich stronach internetowych informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Świadczy to o dużym zaangażowaniu jednostek w problem przeciwdziałania przemocy domowej oraz potwierdza, iż kadra w przedszkolach z zaangażowaniem i odpowiedzialnością podchodzi do tematu przemocy.

Instytucją świadczącą różne formy opieki nad dziećmi jest Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim (żłobek i klub dziecięcy). Poniżej przedstawiono dane przekazane przez wymienioną placówkę:

L.p.		stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
1.	Liczba dzieci w żłobku ogółem:	78	97
2.	Liczba dzieci w klubie dziecięcym ogółem:	45	22

3.	Liczba porad udzielonych rodzicom w związku ze zgłaszanymi problemami ogółem:	1	0
	w tym:		
	w żłobku	0	0
	w klubie dziecięcym	1	0
4.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:	1	0
	w tym:		
	w żłobku	0	0
	w klubie dziecięcym	1	0
5.	Jeśli w żłobku/ klubie dziecięcym były wszczęte procedury „Niebieskie Karty” to jakiego rodzaju przemocy dotyczyły?		
	przemoc psychiczna	-	-
	przemoc fizyczna	1	-
	przemoc seksualna	-	-
	przemoc ekonomiczna	-	-
6.	Liczba spraw zgłoszonych do:		
	sądu	0	0
	prokuratury	0	0
	policji	0	0
7.	Czy na stronie internetowej Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim zamieszczone są informacje na temat przeciwdziałania przemocy domowej? TAK/NIE	NIE	NIE
8.	Czy został wyznaczony przedstawiciel placówki jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego? TAK/NIE	TAK	TAK

źródło: dane Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim.

Z analizy danych otrzymanych z Centrum Małego Dziecka i Rodziny wynika, iż rodzice ani opiekunowie prawni nie zgłaszali problemów wychowawczych, nie były one również zauważalne przez wychowawców. W 2022 roku odnotowano jeden przypadek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, który dotyczył przemocy fizycznej.

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim uczestniczył w 5 interwencjach z udziałem dzieci, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia w wyniku przemocy domowej.

Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	stan na dzień 31.12.2022 roku	stan na dzień 31.12.2023 roku
	7	5

źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Analizowane dane budzą niepokój, ponieważ aż w 4 przypadkach opiekę nad małoletnimi dziećmi sprawowali nietrzeźwi rodzice. Niestety stwierdzić należy, iż bardzo często jeden z rodziców wychodzących np. do pracy jest świadomy tego, iż pozostawia małoletnie dzieci pod opieką nadużywającego alkoholu rodzica. W dwóch rodzinach zapewniono dzieciom ochronę z powodu

stosowania wobec małoletnich przemocy fizycznej, w tym w jednej rodzinie miało dochodzić do molestowania seksualnego małoletnich.

Bardzo ważną rolę w sprawach związanych z pomocą osobom dotkniętym przemocą domową odgrywa Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim od 2006 roku. W ramach swojej działalności specjaliści zatrudnieni w PIK udzielają bezpłatnego poradnictwa, w tym również osobom doznającym przemocy domowej. Osoby te korzystają ze wsparcia psychologa, kuratora sądowego, prawnika, socjoterapeuty i poradnictwa rodzinnego. Konsultacje dotyczą w szczególności spraw związanych z uzależnieniami, problemami wychowawczymi z dziećmi, trudnościami życia codziennego, kryzysami małżeńskimi. Każdy specjalista zatrudniony w PIK udziela również informacji o instytucjach działających na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, które zajmują się szeroko rozumianą pomocą i wsparciem dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2023 roku udzielono łącznie 455 indywidualnych porad.

3. Wnioski i analiza SWOT.

Po analizie otrzymanych materiałów w postaci danych statystycznych z instytucji autorom nasuwają się pewne refleksje, wnioski jak również propozycje, jakie podjąć działania w przyszłości, aby zapobiegać oraz rozwiązywać problemy. Jak wynika z badań społecznych, statystyk policyjnych, doniesień mediów, a przede wszystkim z codziennych obserwacji nauczycieli i rodziców - zachowania nacechowane agresją dotyczą coraz większej liczby uczniów w coraz niższym przedziale wiekowym.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż równolegle do implementacji nowych rozwiązań pomocowych doskonalenia kompetencji zawodowych specjalistów należy kontynuować działania edukacyjne adresowane do społeczności lokalnej. Ma to istotne znaczenie zarówno z perspektywy organizowania skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy, jak i z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki. Szczególnej uwagi wymagają aspekty ochrony dzieci, osób dorosłych i seniorów. Tworzenie warunków sprzyjających propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw, stanowi warunek niezbędny nie tylko do tego, aby skutecznie powstrzymać przemoc domową, ale także efektywnie zapobiegać jej występowaniu.

W trakcie szczegółowej analizy otrzymanych danych statystycznych oraz po rozmowach z przedstawicielami placówek oświatowych dostrzegany jest również problem autoagresji wśród dzieci i młodzieży. Najczęstszą przyczyną autoagresji u dzieci jest psychiczny uraz, z którym dziecko nie potrafi sobie emocjonalnie poradzić. Może to być poniżanie dziecka, ignorowanie jego potrzeb, niewłaściwe postawy rodzicielskie, trudna sytuacja ekonomiczna rodziny, samotność, rozwód, molestowanie seksualne, znęcanie się fizyczne lub psychiczne. Ofiara takiej przemocy czuje złość i nienawiść do siebie, bezsilność, a także lęk, wstyd i poczucie winy. Wówczas raniąc się, wymierzają sobie karę lub dążą do poczucia ulgi. Zadawanie sobie bólu fizycznego jest sposobem na przerwanie

bólu emocjonalnego, odwrócenie od niego uwagi, rozładowanie napięcia. Pedagodzy zwrócili również uwagę na niebezpieczny trend, jakim jest samookaleczanie się w celu zaimponowania rówieśnikom.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY

1. Współpraca międzyinstytucjonalna w diagnozowaniu i udzielaniu pomocy osobom/rodzinom doświadczającym przemocy.
2. Infrastruktura – istniejący Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim dla osób w trudnej sytuacji, Punkt Konsultacyjno-Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim.
3. Spójne cele i działania programów o zasięgu lokalnym i powiatowym.
4. Działania profilaktyczne skierowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie.
5. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Regularne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

SŁABE STRONY

1. Ograniczony lub odległy dostęp do psychiatrów dziecięcych.
2. Brak programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.
3. Niewystarczająca wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zdania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej o wzajemnych kompetencjach i zapleczu.
4. Niska świadomość społeczna dotycząca definiowania i rozpoznawania zachowań przemocowych.
5. Niewystarczające poradnictwo wychowawcze oraz zbyt mało działań profilaktycznych.

SZANSE

1. Większa świadomość mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie poprzez organizację kampanii dot. problemu przeciwdziałania przemocy domowej i reagowania na jej występowanie.
2. Dostrzeganie ważności w działaniach profilaktycznych.
3. Wyspecjalizowana kadra regularnie podnosząca swoje kwalifikacje.
4. Większe inwestowanie w działania edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, szczególnie w szkołach.

ZAGROŻENIA

1. Niewystarczający stopień współpracy międzyinstytucjonalnej.
2. Brak środków finansowych na realizację zadań.

3. Wzrost agresji i przemocy w środkach komunikacji społecznej (Internet, gry komputerowe, portale społecznościowe, itp.).
4. Bierna postawa osób będących świadkami przemocy domowej.
5. Wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach konfliktowych, rozwodowych.
6. Stygmatyzowanie i naznaczanie społeczne osób z rodzin dysfunkcyjnych.

IV. CELE, OBSZARY, DZIAŁANIA, SPOSOBY REALIZACJI, WSKAŹNIKI PROGRAMU

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej poprzez tworzenie profesjonalnego i jednolitego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Celami szczegółowymi programu są:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie pomocy, ochrony i wsparcia wobec osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej				
Działania	Odpowiedzialny za realizację działania/ współorganizator	Sposoby realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy Sępólno Krajeńskie	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim	1. Opracowanie narzędzi badawczych (ankiety i inne), przeprowadzenie badań, opracowanie i analiza ich wyników. Uzyskanie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim i innych instytucji w zależności od potrzeby do rzetelnej analizy uzyskanych wyników badań.	2024 - 2030	Liczba przeprowadzonych i opracowanych diagnoz zjawiska przemocy domowej
2. Podniesienie poziomu wiedzy i	Centrum Usług Społecznych	1. Przygotowanie i rozpowszechnienie ulotek,	Od 2024 – praca ciągła	Liczba rozpowszechnionych

<p>świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, jej przyczyn i skutków, zmiana mentalności i uwrażliwienie mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie na problematykę przemocy</p>	<p>w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>brostur i plakatów w szczególności w: przedszkolach i szkołach na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, Urzędzie Miejskim, placówkach ochrony zdrowia, kościele parafialnym, świetlicach wiejskich, obiektach kulturowych i sportowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie</p>		<p>h ulotek, brostur i plakatów</p>	
	<p>Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>2. Organizowanie spotkań z osobami starszymi w celu edukowania ich w temacie zjawiska przemocy domowej oraz przysługujących im prawach i możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Liczba spotkań</p>
	<p>Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim</p>		<p>3. Współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Sępólnie Krajeńskim w zakresie edukowania osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin na temat zjawiska przemocy wobec osób z niepełnosprawnościami, przysługujących im praw oraz informowanie o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Liczba spotkań</p>
			<p>4. Zamieszczanie ogłoszeń w prasie lokalnej</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Liczba ogłoszeń w prasie lokalnej</p>
			<p>5. Organizacja debat, festynów integracyjno-edukacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Liczba zorganizowanych debat, festynów, Liczba uczestników debat, festynów</p>

		6.Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim w zakresie konsultacji i wsparcia dla mieszkańców Gminy Sępólno Krajeńskie w szczególności w sprawach: związanych z uzależnieniami, problemami wychowawczymi z dziećmi, trudnościami życia codziennego, kryzysami małżeńskimi, samookaleczeniami dzieci i młodzieży	2024-2030	Liczba udzielonych porad w PIK
3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją, rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim Placówki oświatowe na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie	1. Organizacja pogadanek, warsztatów, spotkań	2024 - 2030	Liczba pogadanek, warsztatów, spotkań zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.
4. Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w	1. Szeroko rozumiana praca socjalna. 2.Udzielanie indywidualnych konsultacji i porad. 3. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny.	2024-2030 2024-2030 2024-2030	Liczba udzielonych konsultacji, porad Liczba rodzin, które zostały objęte

	Sępólnie Krajeńskim			wsparcie asystenta rodziny
--	------------------------	--	--	-------------------------------

Obszar 2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel szczegółowy nr 2: Zwiększenie pomocy, ochrony i wsparcia wobec osób doznających przemocy domowej				
Działania	Odpowiedzialny za realizację działania/ współorganizator	Sposoby realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Udzielanie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim	1. Podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach dotkniętych przemocą domową – procedura „Niebieskie Karty”.	2024-2030	Liczba interwencji Liczba „Niebieskich Kart”
	Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim	2. Udzielanie informacji na temat istniejących form pomocy.	2024-2030	Liczba osób, którym udzielono informacji
	Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim	3. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą domową w formie zapewnienia miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia oraz pomoc prawną w działaniach separujących osobę doznającą przemocy od sprawcy przemocy	2024-2030	Liczba osób doznających przemocy domowej, które zostały umieszczone w ośrodku
	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi	4. Zapewnienie dziecku ochrony w związku z przemocą domową z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia – art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	2024-2030	Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę i zostały odebrane i umieszczone u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej,

				w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej
2. Wspieranie podmiotów, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim, grupy diagnostyczno - pomocowe	1. Dalsza działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Sępólnie Krajeńskim	2024-2030	<p>Liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>Liczba spotkań grup diagnostyczno - pomocowych</p> <p>Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w związku z :</p> <p>a) ustaniem przemocy domowej i uzasadnionym przypuszczeniem, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej (art. 9h ust. 1 pkt 1 ustawy)</p> <p>b) rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań (art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy)</p> <p>3. liczba zgłoszeń zakończonych odstąpieniem od dalszych działań</p>

				(art. 9b ust. 15 ustawy)
3. Wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych w ramach monitoringu rodzin, gdzie występuje przemoc	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim	1. Systematyczne wizyty pracowników socjalnych w godzinach pracy Centrum i dzielnicowych w rodzinach, gdzie występuje przemoc i wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	2024-2030	Liczba wizyt w środowiskach, gdzie wszczęto procedurę
	Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim	2. Systematyczne monitorowanie sytuacji w rodzinach, gdzie zakończono procedury „Niebieskie Karty” w okresie kolejnych 9 miesięcy przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej	2024-2030	Liczba wizyt w środowiskach, gdzie zakończono procedurę
4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy dla osób doznających przemocy domowej	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim	1. Ogłoszenia w prasie lokalnej dot. form uzyskania wsparcia specjalistycznego m.in. pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, terapeutycznej, rodzinnej.	2024 – 2030	Liczba ogłoszeń w prasie lokalnej
	Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim	2. Zamieszczenie informacji na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim i Gminy Sępólno Krajeńskie	2024-2030	Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych zgodnie z potrzebami

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.				
Działania	Odpowiedzialny za realizację działania/ współorganizator	Sposoby realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Oddziaływanie psychologiczne	Centrum Usług Społecznych w	1. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”	2024-2030	Liczba wszczętych procedur

i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc	Sępólnie Krajeńskim	2. Kierowanie osób do programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno – terapeutycznego	2024-2030	„Niebieskie Karty”
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku			Liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym
	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim			Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym
	Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim	3. Zgłaszanie osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.	2024-2030	Liczba osób, które zgłoszono na leczenie odwykowe
	Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim			Liczba spraw skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego
		4. Wydanie wobec osób stosujących przemoc domową nakazów i zakazów (natychmiastowe opuszczenie wspólnie	2024-2030	Liczba wydanych nakazów i zakazów

		zajmowanego mieszkania, zakazu zbliżania się do mieszkania i osoby doznającej przemocy domowej, zakazu kontaktowania się, zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, obiektu sportowego lub miejsca pracy)		
2. Rozpowszechnianie informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskie	1. Udzielanie informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej	2024-2030	Liczba osób, którym udzielono informacji

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i ich przedstawicieli realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel szczegółowy nr 4: Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług				
Działania	Odpowiedzialny za realizację działania/ współorganizator	Sposoby realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Organizacja profesjonalnych szkoleń, podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla osób na co dzień	Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim	1. Organizacja szkoleń i konferencji	2024-2030	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji
	Zespół Interdyscyplinarny	2. Rozpowszechnianie informacji dotyczących	2024-2030	Liczba przesłanych

zajmujących się tą problematyką, w szczególności (nauczycieli, pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych itd.)	w Sępólnie Krajeńskim	organizowanych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej		informacji
		3. Uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach	2024-2030	Liczba osób, które będą uczestniczyły w szkoleniach i konferencjach
		4. Realizacja superwizji	2024-2030	Liczba zrealizowanych superwizji Liczba osób objętych superwizją

V. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 skierowany jest do mieszkańców miasta i gminy Sępólno Krajeńskie, a w szczególności:

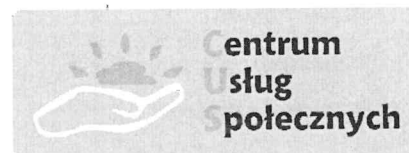
1. Osób doznających przemocy domowej, w tym:
  - małoletnich;
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych;
  - osób starszych;
  - osób z niepełnosprawnościami;
  - osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących;
  - osób pozostających obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.
2. Sprawców przemocy domowej.
3. Rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy.
4. Świadców przemocy domowej.
5. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. W realizację założonych działań zaangażowane będą następujące podmioty:

Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim

jest jednostką organizacyjną Gminy i instytucją lokalnej polityki społecznej służącą rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. Centrum Usług Społecznych jest źródłem kompletnych informacji o usługach społecznych.

Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim

Celem działalności Punktu Interwencji Kryzysowej jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, którzy nie znajdują sposobów samodzielnego poradzenia sobie z problemem i nie mają wystarczającego wsparcia w swoim otoczeniu.

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim działa od 2011 roku.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- prokuratury;
- kuratorzy sądowi.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim

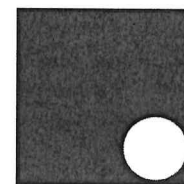
Komisja działa na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład jej wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Punkt Konsultacyjno - Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim:

Punkt Konsultacyjno- Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii zajmuje się:

- pierwszym kontaktem i diagnozą młodych ludzi eksperymentujących z narkotykami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi;
- informowaniem rodziców, opiekunów jak rozpoznać czy dziecko ma kontakt z narkotykami.

Placówki Oświatowe

Mają na celu kształtowanie i rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży, pogłębienie ich wiedzy i umiejętności oraz organizowanie rekreacji.

Instytucje oświatowe podejmują działania, aby wprowadzić własny i dostosowany do potrzeb program profilaktyczny.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Jednym z podstawowych zadań jakie realizuje policja jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawisk kryminogennych, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „JANTAR” w Sępólnie Krajeńskim

- organizowanie spotkań mityngowych grupy AA (anonimowych alkoholików);
- organizowanie spotkań profilaktycznych z młodzieżą w szkołach;
- współpracę z organami administracji publicznej oraz z innymi organizacjami pozarządowymi;
- inicjowanie i rozwijanie życia koleżeńskiego członków i sympatyków Stowarzyszenia;
- podejmowania innych działań sprzyjających realizacji misji i celów statutowych Stowarzyszenia.

NZO „Jantar” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim

Ośrodek prowadzi:

- sesje indywidualne osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;
- zajęcia grupowe dla uzależnionych i osób współuzależnionych;
- indywidualne wsparcie psychologiczne dla uzależnionych i współuzależnionych;

- grupę OPT realizującą Osobisty Plan Terapii dla osób z ZZA (grupa terapeutyczna – pogłębiona);
- grupę terapeutyczno - warsztatową (głód alkoholowy) dla osób uzależnionych od alkoholu;

Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim

Jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego, której działania koncentrują się wokół:

- zapewnienia opieki i rozwoju dzieciom wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych oraz w środowiskach niekorzystnych dla ich rozwoju poprzez socjoterapię;
- wyposażania młodych ludzi w umiejętności radzenia sobie z trudnymi życiowymi problemami i sytuacjami;
- pokazywania jak można atrakcyjnie, twórczo i bezpiecznie spędzić czas wolny;
- wsparcia rodziców w procesie wychowania;
- zapewnienia dzieciom pomocy w nauce.

Stowarzyszenie „Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim

Główne obszary działania stowarzyszenia to szeroko rozumiana: edukacja, wsparcie i rozwój dzieci i młodzieży, osób dorosłych, osób z niepełnosprawnościami oraz informacja i kultura. Organizacja współpracuje z samorządem terytorialnym wszystkich szczebli, z fundacjami z kapitałem polskim i zagranicznym oraz wieloma podmiotami lokalnego środowiska.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim

Poradnia udziela pomocy dzieciom i rodzicom. Realizuje zadania profilaktyczne oraz wspierające wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola i szkoły, w tym wspiera nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji pomiędzy instytucjami: centrum usług społecznych, ochrony zdrowia, policji, wymiaru sprawiedliwości, instytucji oświatowych, organizacji pozarządowych oraz innymi zajmującymi się tematyką przemocy domowej.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy Sępólno Krajeńskie. Przewiduje się również współdziałanie w finansowaniu działań ze środków budżetu państwa oraz pozyskiwanie funduszy unijnych.

VIII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie monitorowana przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskiej. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o coroczne sprawozdanie z wykonania zadań zawartych w Programie złożone Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego oraz Radzie Miejskiej do końca I kwartału następnego roku przez koordynatora programu - Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskiej. Sprawozdanie opierać się będzie na analizie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- liczba rodzin, w których wszczęto „Niebieskie Karty”;
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”;
- liczba osób/rodzin objętych pomocą;
- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;
- liczba osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie Sępólno Krajeńskie, zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Ewaluację prowadzić będzie Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskiej przy współpracy z instytucjami realizującymi Program.

Ogłoszenie o przeprowadzeniu konsultacji

1. W okresie od dnia 8 kwietnia 2024 r. do dnia 17 kwietnia 2024 r. zostaną przeprowadzone konsultacje w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie.
2. Treść ogłoszenia o przeprowadzeniu konsultacji jest umieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskiego, na stronie internetowej Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskie www.gmina-sepolno.pl oraz na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim www.cus-sepolno.pl.
3. Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie pisemnej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacji - Ankieta konsultacyjna.
4. Propozycje, uwagi i opinie do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie można zgłaszać drogą elektroniczną na adres e-mail: cus@cus-sepolno.pl. Formularz uwag do konsultacji można również przestać w wersji dokumentowej na adres: Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim, ul. Szkolna 8, 89-400 Sępólno Krajeńskie.
5. Konsultacje uważa się za ważne bez względu na ilość uczestniczących w nich organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
6. Formularze anonimowe lub niezawierające uzasadnienia nie będą rozpatrywane.
7. Osobą upoważnioną i odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji, udzielenie wyjaśnień i przyjmowanie opinii jest Pani Izabela Fröhlke Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim.

Projekt

UCHWAŁA NR LXVII/ /2024
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. - o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463, 1688), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. - o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm¹.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. - o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 t.j.) uchwala się, co następuje:

- §1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc uchwała NR XXVI/237/2020 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 w Gminie Sępólno Krajeńskie.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

inż. Franciszek Lesinski

---

1. Dz.U. z 2023 r., poz. 901, 535, 1693, 1938, 2760, 2754, 1693.

UZASADNIENIE

Na mocy ustawy z dnia 09 marca 2023 r. została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jedną z implementowanych zmian jest między innymi nazwa ustawy, która obecnie brzmi „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Dodatkowo dokonano modyfikacji definicji przemocy w rodzinie używając określenia przemocy domowej. W rzeczonyj ustawie określono zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową, a także osób stosujących przemoc. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. - o przeciwdziałaniu przemocy domowej Gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Załącznik do niniejszej uchwały stanowi dokument będący efektem prac przedstawicieli gminnych jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka, przy jednoczesnym uwzględnieniu przeciwdziałaniu przemocy domowej i zmniejszania jej ujemnych skutków.

Celem realizacji rozwiązań przyjętych w proponowanym programie jest zmniejszenie skali przemocy na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie, a także stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub biorących udział w przemocy domowej. W związku z powyższym przyjęcie niniejszej uchwały jest w pełni zasadne jak i konieczne.

Projekt uchwały został przedstawiony na posiedzeniu Komisji Statutowej i Pomocy Społecznej Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim i został zaopiniowany pozytywnie.

ANKIETA KONSULTACYJNA

Formularz do zgłaszania uwag do projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie

Lp.	Stan zapisu w projekcie (z podaniem rozdziału/str/§/ust./pkt)	Proponowana zmiana (z podaniem rozdziału/str/§/ust./pkt)	Uzasadnienie zmian

Propozycje, opinie lub uwagi na formularzu konsultacji zgłoszone anonimowo nie będą rozpatrywane.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych podanych w formularzu konsultacji społecznych do projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Sępólno Krajeńskie w celu wzięcia udziału w niniejszych konsultacjach. Jestem świadoma/y, że w ramach złożonego przeze mnie formularza, informacje z zakresu wniesionych przeze mnie uwag zostaną one umieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskiego, na stronie internetowej Urzędu Miasta Sępólno Krajeńskie www.gmina-sepolno.pl oraz na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim www.cus-sepolno.pl.

Imię i nazwisko osoby wypełniającej formularz

.....